

Algemene Beschouwingen bij de Begroting 2010 – 2013

*Fractie ChristenUnie
Oktober 2009*

Mijnheer de voorzitter,

Wanneer twee vrienden samen zijn en één van beiden valt, helpt de ander hem weer overeind, maar wie alleen is en ten val komt is beklagenswaardig, want hij heeft niemand die hem op de been helpt.

Inleiding

Deze spreuk komt uit het Bijbelboek Prediker en lijkt aan de basis te liggen van deze begroting. En het is waar; daar waar mensen met elkaar samenwerken en elkaar opzoeken leven mensen samen en helpen ze elkaar op de been. Daar ontstaat: een betere buurt, een beter dorp, een betere gemeente, een beter land, een betere wereld.....! Juist in een tijd van economische terugval is het belangrijk om dat met elkaar voor ogen te houden. Juist in een tijd van economische terugval is het belangrijk dat we met elkaar aandacht hebben voor een goede verdeling van de welvaart.

We zijn daarom blij dat het College aangeeft dat zij, ondanks de achtergrond waartegen de begroting is opgesteld, niet in sombere bespiegelingen wil blijven hangen en dat de gemeente een rol heeft bij het bestrijden van de gevolgen van de recessie. Binnen de diverse overheden heeft de gemeente namelijk het beste zicht op hetgeen zich afspeelt in kernen en wijken. Om die reden wilt u, zoals ook genoemd in uw aanbiedingsbrief, samenlevingsopbouwgericht reageren en investeren.

De fractie van de ChristenUnie is het volledig eens met dat uitgangspunt. Echter, dat samenlevingsopbouwgericht werken houdt voor ons niet op bij de gemeentegrenzen. Ook niet bij de landsgrenzen. Wat ons betreft gaat dit verder. We willen daarvoor aansluiting zoeken bij de zogenaamde millenniumdoelen.

Mijnheer de voorzitter, in 2000 hebben regeringsleiders van 189 landen afgesproken om vóór 2015 de belangrijkste wereldproblemen aan te pakken. Hiervoor zijn acht doelstellingen vastgelegd, de millenniumdoelen. Hoewel ze allemaal belangrijk zijn, noem ik er drie als voorbeeld:

- Extreme armoede en honger zijn uitgebannen
- Alle jongens en meisjes gaan naar school
- Kindersterfte is sterk afgenomen.

Gemeenten kunnen een belangrijke rol vervullen bij het behalen van die doelen door ondersteuning te bieden op diverse terreinen. Niet voor niets vervult de VNG de rol van aanjager hierin. Veel gemeenten zijn al actief op dit gebied. Hiervoor kunnen gemeenten het predicaat Millennium Gemeente gebruiken om aan de inwoners te laten zien wat er op dit terrein allemaal gedaan wordt. Om Millennium Gemeente te worden moet de gemeente een besluit nemen, het liefst een Raadsbesluit.

Ons voorstel is dat de Raad op korte termijn besluit om zich aan te melden als Millennium Gemeente. Het uitvoeren van de bijbehorende activiteiten kan de gemeente deels uit besteden aan het platform Nunspeet en Ontwikkelingssamenwerking (NEON). Daarnaast vraagt het Millennium Gemeente zijn ook van het College en de Raad de nodige actie, bijvoorbeeld in het kader van eerlijke handel en schuldsanering.

Een voorstel hiervoor, inclusief de financiële gevolgen, kan door het College opgesteld worden. Een mooie bijkomstigheid is dat dit de activiteiten van NEON op een betere manier borgt en het legitimeert tevens het beschikbaar stellen van ruimere financiële middelen. Wij horen graag de reactie van het college en de overige fracties op dit concrete voorstel.

Uitgangspunt begroting

Wanneer we het samenlevingsopbouwgericht reageren en investeren op onze eigen gemeente betrekken, dan sluit dat buitengewoon goed aan bij de visie van de ChristenUnie. Onze visie is dat we niet politiek willen bedrijven als een soort vak, maar dat we Nunspeet op zodanige wijze willen besturen dat de bevolking van Nunspeet in de eerste plaats, maar

daarnaast ook anderen, op de best haalbare wijze wordt gediend. Vanuit het christelijk sociale karakter van onze partij willen wij primair dienstbaar zijn aan mensen en niet aan bedrijven, de economie of systemen.

In eerdere debatten hebben wij al aangegeven dat de recessie zorgt voor een veranderende samenleving. Het is een taak van de gemeente om er voor te zorgen dat al haar inwoners volledig deel uit blijven maken van de samenleving en dat niemand er buiten valt.

Gemeenten zullen daar over moeten nadenken, gemeenten zullen daar beleid op moeten maken, gemeenten zullen actief mee bezig moeten zijn.

Wij zijn blij dat het College die handschoen vastberaden oppakt, ondanks de beperkte financiële middelen.

Tegengestelde belangen?

Maar, voorzitter, naast de gevolgen van de recessie er zijn méér redenen om samenlevings-opbouwgericht bezig te zijn. Andere redenen zijn de mondigheid van de burgers en de toename van de individualisering van de samenleving (dat lijkt overigens een tegenstrijdig begrip: individualisering van de samenleving.....).

Steeds meer worden we als Gemeentebestuur, u als College en wij als Raad, benaderd door burgers die opkomen voor hun belangen. We zien dat voorgenomen besluiten van het College op steeds meer weerstand stuiten. We zien dat individuele burgers, belangenverenigingen, wijk- en straatbewoners steeds meer invloed proberen uit te oefenen op het besluitvormingsproces. Het groeiende aantal insprekers bij het gezamenlijke fractiebestuur en de Commissie Ruimte & Wonen bevestigt dit.

We hebben dit bijvoorbeeld gezien, en we zien dit soms nog steeds bij de:

- plannen voor het aanleggen van de Rondweg-West;
- ontwikkeling en realisatie van de MFA;
- ontwikkeling en realisatie van de Kolk;
- bestemmingsplanwijziging voor de Binnenhof;
- bestemmingsplanwijziging voor de Brouwerskamp;
- realisatie appartementengebouw op de plaats van de bibliotheek;
- problematiek rondom Hoogwolde 8a;
- afvoer van afval bij de Parelhorst.

Verder is onze fractie het afgelopen jaar door minstens 6 individuele burgers benaderd met het verzoek te bemiddelen in een geschil met de gemeente of met een buurtbewoner waaraan een beslissing van de gemeente aan ten grondslag ligt. De tijd dat besluiten van het College en de Gemeenteraad zonder meer werden geaccepteerd ligt achter ons.

Veranderende denk- en werkwijze

Begrijp ons goed: het is een prima zaak dat burgers voor hun eigen belangen en rechten opkomen. Maar met elkaar moeten we ons toch blijven realiseren dat de Raad op een democratische wijze is gekozen door de inwoners van deze gemeente. Bij die verkiezing geven de kiezers de Raad ook een mandaat om besluiten te nemen. Wij ervaren dat dit mandaat steeds meer onder druk komt te staan door de mondigheid van de burgers.

Mijnheer de voorzitter, dat vraagt echter wel om een andere manier van denken en werken van zowel het College, de ambtenaren, maar ook van de Gemeenteraad:

- Het College zal meer dan vroeger met plannen/oplossingen moeten komen waarbij rekening gehouden wordt alle betrokkenen partijen.
- De ambtenaren zullen meer dan vroeger consistent moeten handelen.
- De Gemeenteraad zal meer dan vroeger een goede afweging moeten maken tussen het individuele belang en het algemeen belang.

Met name dat laatste vraagt om een stuk lef, om karakter.

Hoewel de verleiding groot kan zijn, zeker in een verkiezingsjaar, past het de Gemeenteraad niet om bij elk stukje weerstand maar het hoofd te laten hangen naar degenen die de kritiek uit. De Gemeenteraad moet staan voor het door haar opgezette beleid.

Pas wanneer het College niet handelt volgens de kaders die door de Raad zijn meegegeven, dient de Raad in te grijpen. Uiteraard kan de Raad constateren dat zij foute kaders heeft meegegeven aan het College of dat sommige dingen gewoon onbedoeld verkeerd uitpakken. In zulke gevallen siert het de Raad wanneer zij hier corrigerend optreedt. Echter, een Raad die te váák door de knieën moet, dient zichzelf eens achter de oren te krabben.

Flipperkast

Mijnheer de voorzitter, op dit gebied hebben wij een stuk spanning ervaren het afgelopen jaar. En op dit moment lopen er nog een aantal dossiers waar die spanning inzit. Dossiers waarbij wij ons als een bal in een flipperkast heen en weer gespeeld voelen worden tussen burgers en College.

Dit alles vraagt in ieder geval om een beter samenspel tussen College en Raad. De Raad zal in haar kaderstelling nog helderder en concreter moeten zijn. Het College heeft recht op duidelijke kaders waarbinnen zij het beleid dient uit te voeren.

Het College zal op haar beurt echter signalen en bezwaren vanuit de Raad serieuzer moeten nemen. Ook zal het College toezeggingen aan de Raad daadwerkelijk dienen na te komen. Het College dient de Raad bij belangrijke dossiers duidelijk te informeren over de koers die gevolgd wordt en op welke wijze het College de opdracht van de Raad zal uitvoeren.

Wij hebben de afgelopen periode duidelijk gemaakt hoeveel waarde wij hieraan hechten en dat, wat ons betreft, er een nu een grens bereikt is.

Rol van de burger

Mijnheer de voorzitter, binnen dit hele spanningsveld is er echter ook een rol voor de burger weggelegd. Het is te begrijpen dat burgers voor hun eigen belangen opkomen. Echter, dit zal wel in alle redelijkheid moeten gebeuren. Ook voor burgers geldt dat een algemeen belang wel eens voor hun individuele belang dient te gaan. Een afweging die elke burger, die elke belangenverenigingen voor zichzelf dient te maken.

Die afweging kan alleen goed gemaakt worden wanneer burgers betrokken zijn op elkaar, wanneer ook burgers samenlevingsopbouwgericht reageren en investeren. Graag zouden wij ook de mening van het College vernemen op de door ons geschetste ontwikkelingen met het bijbehorende spanningsveld.

Begroting algemeen

Wanneer wij naar de begroting kijken, dan willen wij onze waardering uitspreken naar al degenen die bij de opstelling betrokken zijn geweest. Wellicht wilt u onze waardering overbrengen? Gezien de geringe financiële armslag was u genoodzaakt om keuzes te maken. Wat de fractie van de ChristenUnie betreft zijn dat veelal prima keuzes, met een motivatie die wij kunnen waarderen. Als voorbeeld willen wij het uitstellen of aanpassen van de Publiekswinkel noemen. Het zou niet passen om op dit moment een verbouwing van de voorkant van het Gemeentehuis uit te laten voeren. Laten we dit maar uitstellen totdat de recessie over is en er voldoende financiële armslag bij de gemeente is. Zoals gezegd kunnen wij in het overgrote deel van de gevallen volledig achter uw keuzes staan. Waar dat niet het geval is, komen wij daar in deze bijdrage op terug.

Wet van Sinterklaas

Hoewel wij dus tevreden zijn over deze begroting hebben we toch ook dit jaar weer te maken met een begroting waarop de “wet van Sinterklaas” van toepassing is.

We hebben een mooi verlanglijstje ingediend, maar bij het uitpakken van het cadeau is het toch nét iets minder dan we hadden gehoopt. Maar ja, ook Nunspeet ontsnapt niet aan de realiteit van de economische crises en daarom mogen we toch blij zijn met wat we hebben. U maakt dat duidelijk met de mededeling: “Naast het realiseren van diverse zaken hebben wij ook een verantwoordelijkheid voor het voeren van een solide financieel beleid.” En zo is het.

Begrotingspositie

Uit het debat van 23-apr-09 is een soort van grote gemene deler naar voren gekomen. Hierbij kunnen wij akkoord gaan met de middelen die in de begroting zijn opgenomen voor de wijkaanpak Mesdaghout en omgeving en de viering 4 / 5 mei. Voor wat betreft de ondersteuning van de Schaapskudde willen wij nog wel opmerken dat wij er van uitgaan dat het hier gaat om een soort plafondbedrag. Het bedrag moet alleen beschikbaar gesteld worden wanneer dit nodig is en wanneer de betreffende stichting heeft aangetoond dat zij er niet in geslaagd is de benodigde middelen uit andere bronnen te halen. Met andere woorden: er moet een prikkel bij de stichting blijven op andere bronnen aan te boren.

Over de bijdrage aan de Neon hebben wij in het begin van deze bijdrage al gesproken. Deze mag van ons omhoog, wanneer de gemeente zich aanmeldt als Millennium Gemeente en de NEON hier een belangrijke rol in krijgt.

Bij de uitgangspunten op basis van bestaand beleid geeft u aan dat de prijscompensatie voor de uitgaven 0% mag bedragen. Het is de vraag of dit reëel is en of deze doelstelling niet ten koste gaat van de kwaliteit en doelmatigheid van de inkopen. Graag uw reactie hierop.

De begrotingspositie is degelijk opgezet. Desalniettemin constateren wij toch dat er hier en daar nog wel een heel klein beetje lucht tussen zit. Dat is goed. Die ruimte moeten we behouden, zeker gezien de ietwat zwakke plekken in het dekkingsplan.

Dekkingsplan

In het dekkingsplan stelt u voor om 1 mio Euro van de opbrengst van de verkoop van de aandelen NUON toe te voegen aan de Reserve Extra dividenden van deelnemingen. Daar stemmen wij niet mee in. Wij stellen voor dit bedrag, net als de overige 10 mio, te storten op een geblokkeerde reserve. Dit levert dan ook nog eens een structurele baat op van 40K Euro. Bovendien doet u dan ook uw belofte gestand dat de NUON-opbrengst pas ingezet wordt nadat hier overleg over heeft plaatsgevonden met de Raad.

Bij ditzelfde punt wordt voorgesteld om te rekenen met een lagere rente-toevoeging aan reserves. Wat ons betreft akkoord, maar we moeten wel beseffen dat dit natuurlijk een sigaar uit eigen doos is en dat het wat spelen met cijfers is in plaats van daadwerkelijk middelen genereren.

Bij de diverse heffingen valt op dat u bij de OZB uitgaat van een groei van de woningvoorraad van 0,8%. Dit levert extra inkomsten op. Die groei van de woningvoorraad wordt echter bij de afvalstoffen- en rioolheffing niet meegenomen. Kunt u aangeven waarom niet?

Bij “niet gehonoreerd oud nieuw beleid eerdere begroting” geeft u aan dat, naast het wegwerken van de bovenformatieve personeelslasten, de personele inzet waar nodig gaaterschikken. Daarbij houdt u rekening met beleidskeuzes. Alvorens u tot deze maatregelen overgaat, willen wij eerst een overzicht van u ontvangen waarin naar voren komt wáár dit gevolgen heeft en welke gewijzigde beleidskeuzes hier aan ten grondslag liggen. Graag uw toezegging hiervoor. Overigens, aangezien het hier gaat om beleidskeuzes is het wellicht wijs om dit aan het volgende College over te laten.

Verder geeft u aan te rekenen met het niet indexeren van de salarissen van het personeel. Dit lijkt ons absoluut niet reëel. Wij stellen u daarom ook voor om hier toch te rekenen met 1% indexering.

Mijnheer de voorzitter, gezien de beperkte spreektijd gaan wij niet in op alle programma's, maar beperken wij ons tot enkele opmerkingen.

- Op pagina 41 wordt als bijdrage aan de NEON het bedrag van € 1.250,= genoemd. Is dit wel correct, gezien het voorstel de bijdrage te verhogen naar € 7.500,=?
- Met betrekking tot het programma Veiligheid moet ons van het hart dat wij ons ernstig zorgen maken over de aanwezigheid en zichtbaarheid van de politie in onze gemeente. Die is naar onze mening ver beneden de maat. Daarbij is de kans zeer groot dat door de aanstaande bezuinigingen binnen het politieapparaat, het niveau nog verder daalt. Wij vinden dat een bijzonder kwalijke zaak en wij zouden hierover op korte termijn in de commissie AB graag over willen spreken met de burgemeester.
- Bij het programma Veiligheid wordt melding gemaakt van de aanschaf van 52 nieuwe uniformen voor de brandweer vanwege de verandering van de huisstijl. Dat gaat om ruim 20.000 Euro. Wij stellen voor om deze post te schrappen en de uniformen gewoon te vervangen als ze daar aan toe zijn. Kan het college hiermee akkoord gaan?
- Bij Verkeer en Openbare Ruimte wordt gesproken over de Westelijke Rondweg. Aangegeven wordt dat de gedachten uitgaan naar het tracé langs de A28. Wij hebben daar toch een andere beleving bij. De voorkeur van de Raad gaat uit naar de verkorte rondweg. We zien bij dit programma de laatste tijd dat voorkeuren van de Raad structureel worden genegeerd. Een bijzonder kwalijke zaak. Wij roepen het College op, hier met onmiddellijke ingang verbetering in te brengen.

Bedrijfsvoering

Mijnheer de voorzitter, bij het onderwerp Bedrijfsvoering vragen wij aandacht voor de voordelen die te behalen zijn door het gezamenlijk inkopen in RNV-verband. Besparingen zijn mogelijk, en soms al gerealiseerd op verzekeringen, elektra en gas, afvalinzameling. Zo zijn er meer mogelijkheden. We zien dit helaas nergens terug in de begroting. Kunt u hier wat meer over vertellen?

Ook bij het onderwerp Bedrijfsvoering vermeldt u dat er een bedrag van € 225.000,= is opgenomen voor de verbouwing van de Raadszaal. Wat ons betreft schrappen we deze post direct weer. Het is toch niet uit te leggen dat we in deze tijden een dergelijk bedrag uitgeven voor zo'n verbouwing.

Maar we gaan nog een stap verder en wordt, als het aan de ChristenUnie ligt, ook de verbouwing van de publiekswinkel uitgesteld. Afgelopen maand is in de commissie Maatschappij en Middelen een presentatie geweest over een aangepaste publiekswinkel. De kosten zouden hierdoor gehalveerd kunnen worden van 1 mio naar 2 mio.

Prima dat het college daar opnieuw naar gekeken heeft, maar de gepresenteerde oplossing is naar onze mening maar een halve oplossing, een compromis op grond van de huidige financiële positie van de gemeente. Dat moeten we niet willen. Wat de ChristenUnie wél wil is dat het Gemeentehuis (binnen en buiten) pas verbouwd wordt wanneer er sprake is van:

- een aantoonbaar ruimtegebrek;
- een aantoonbare verbetering van dienstverlening die voor de burgers noodzakelijk is;
- een financiële positie van de gemeente waarbinnen dit verantwoord kan plaatsvinden.

Mijnheer de voorzitter, er is nog meer te zeggen over deze begroting, maar we hebben ons beperkt tot de voor ons belangrijkste punten. We hebben voorstellen gedaan voor het ophogen van enkele posten. Een zeer globale blik laat zien dat die gefinancierd kunnen worden door ons voorstel om enkele posten te schrappen. Hierdoor kunnen we samenvattend concluderen dat het een goede begroting is, maar ook dat deze op enkele punten nog aangepast moet worden.

We zien uit naar uw reactie.
Dank u wel.

-0-0-0-0-0-0-